

VLOEREN

HOUTEN VLOEREN IN DE KAMERS

PRIMEUR TAPIJKLARE VLOER

AKOESTISCHE BREEDPLAATVLOEREN

Verder in dit nummer: Jeroen van Nieuwenhuizen over dynamiek in vloeren ► Zes vragen aan Jan Pesman ►
Ontwerpfouten in zwevende dekvloeren ► RRBouw bundelt nieuwe vloerconcepten ► Lage Temperatuur Vloerverwarming

Faculteitsgebouw biomedisch cluster Universiteit Utrecht.

► **“Een vloer is een groot ding. Geeft ontzettend veel karakter aan een gebouw. Het vloervlak vloer verbindt ruimtes, of segmenteert. Geeft sfeer. Is drager van identiteit.” Joris Lüchinger staat in de entree van Bolidit in Hendrik Ido ambacht. Bekend terrein voor deze jonge architect. Toen nog werkzaam bij Erick van Egeraat Associated Architects (EEA) ontwierp Lüchinger mee aan het Faculteitsgebouw voor biomedische wetenschappen van de Universiteit Utrecht. Als projectarchitect bij Van Egeraat was hij ook verantwoordelijk voor het interieurontwerp van dit onderwijsgebouw. Wat doen we met de vloeren?**

Rientz Bol, directeur Bolidit, schudt Lüchinger de hand. De twee kennen elkaar. Hoe staat het met de prefab vloeren?, vraagt de architect. Bol wijst naar buiten, rechts van de entree is een buitenterras ingericht. Het lijkt een kopie van het dek van een schip. Een terrastafel, aan de langszijde geflankeerd door zitbanken, en dekvloer; alles uitgevoerd in — op het oog — houten delen. Bol lacht. “Neen, geen hout. Alles composiet. In de fabriek kant en klaar gemaakt, op maat, en gefreesd. Voor ons de eerste stap in prefabricage van vloeren. C&C gestuurde machines ma-

ken wat onze opdrachtgevers willen. Wil je het bloemmotief van je blouse in de vloer verwerken, of toch liever rechte lijnen — de machine kan alles. “

Geen RAL!

Hout of toch geen hout. Nep dus. Neen, zegt Lüchinger: “Het is een door en door materiaal. Hout ligt er niet op geprint. Het materiaal is echt en oogt chiq!” De architect, opgeleid aan de Faculteit Bouwkunde van de TU Delft (1994-2001) en aan de Koninklijke

Academie voor Beeldende Kunst in Den Haag (1994-1999), werkt graag op het snijvlak van beeldende kunst en architectuur. “Het maken, het materialiseren van ideeën is voor mij essentieel. Zoeken naar de juiste textuur, naar de juiste kleuren — om schoonheid te realiseren. Zo ben ik ook terecht gekomen in Hendrik Ido Ambacht. Bolidit heeft een atelier ingericht — het Bolidroom — waar de architect ‘vloersamples’ kan maken met hulp van interieurarchitect Saskia Woudenberg. Kleur, design, reliëf, materialen — je kunt alles uittesten. En met het resultaat, samples, vloerpanelen van 100x150 centimeter, in verschillende groentinten, ben ik naar het Faculteitsgebouw, op de Utrechtse campus de Uithof, gegaan.

Dit gebouw — onderdeel van het door OMA ontworpen masterplan van de Uithof — bestaat uit drie delen: kantoren, leslokalen met individuele werkplekken (studieland) en een restaurant op de begane grond. Bruto vloeroppervlakte: 14.500 vierkante meter. In het hart van het gebouw zitten drie glazen lichtkokers waardoor indirect zonlicht diep het gebouw binnen dringt. Deze kegelvormige licht (- en ventilatie) schachten verbinden de publieke ruimtes met de bovenliggende onderwijsverdiepingen. Het bijzondere daglicht vond ik zeer inspirerend. In samenhang met

Impact van de vloer is ENORM

de kleuren van de drie verdiepingvloeren moest dat licht iets heel bijzonders op gaan leveren. Daar ga je dus niet uitkomen met RAL kleuren. In het atelier van Bolidt heb ik eindeloos gesleuteld met steeds weer andere pigmenten. Tot ik het juiste gevoel kreeg: dat is het! Met een aantal samples ben ik naar Utrecht afgereisd en heb ik de geselecteerde kleuren 'in situ' uitgeprobeerd. Uiteindelijk zijn het drie verschillende groentinten geworden, op elke verdieping één. Nogal gewaagde kleuren en dus gingen hier en daar de wenkbrauwen omhoog. Maar wat dan helpt — iedere architect heeft dezelfde ervaring — is de steun van een opdrachtgever. In dit geval Aryan Sikkema. Die heeft het gehele proces — vanaf het ontwerp, sampling en uiteindelijke keuze op de voet gevolgd. Zo kun je dus iets moois maken — fantastische ruimtes die tot in lengte van dagen blijven boeien." Lüchinger heeft z'n portfolio mee.

Hij bladert en wijst op het studielandschap in het faculteitsgebouw. De grijstonen van meubilair, plafond en wanden contrasteren met de groene vloer. "Je veert even op, als je die vloer ziet. De gebruikers van het gebouw, de studenten, vinden het prachtig. Wat te merken is aan de bezoekersaantallen. Het restaurant op de begane grond trekt meer studenten dan

de rest van het aanpalende Educatorium! En wellicht dat ook de jury van de Rietveldprijs zich door die vloer heeft laten verleiden. EEA werd in 2007 voor het ontwerp van het faculteitsgebouw de Rietveldprijs toegekend."

Prints van gras en planten

"De vloer loopt op elke verdieping gewoon door, nergens drempels. De suggestie van één doorlopende ruimte heb ik versterkt door ononderbroken vloeropervlak per verdieping in dezelfde kleur uit te voeren. De impact van zo'n immense monotoon vloervlak is enorm. Vandaar de scrupuleuze aandacht voor de juiste kleur. Hoe vaak gebeurt het niet dat in een verloren moment door een paar mensen 'tussen de bedrijven door' de vloerkleur wordt bepaald. RAL stalen erbij, even bladeren, dat is 'm. Zo kan dat dus niet — kleur is niet uit te drukken in RAL." Lüchinger staat niet alleen, zegt Bol. Hij komt steeds vaker architecten tegen die 'iets bijzonders willen met de vloer'. "Da's anders dan in het verleden. Vroeger was de vloer toch vooral iets 'om over te lopen'. Moest vooral functioneel

Buitenterras Bolidt: het lijkt hout, maar is composiet.

zijn. Nu worden beeldend kunstenaars uitgenodigd om vloeren te ontwerpen." Of fotografen, zegt Lüchinger: "Een foto digitaliseren en via de computer omzetten in een print op de kunststofvloer. Schilderijen idem dito. De vloer is het schilderij en de wanden zijn wit." Lüchinger komt met een voorbeeld: de bibliotheek ►

van OMA in Seattle. "Prints van gras en planten op de vloer — prachtig. Het vloerdesign absorbeert de wirwar van meubilair en al die dingen die op de vloer staan."

Water Cube

Bolidt werkt graag met architecten zoals Lüchinger. "Je moet je ding willen doen. Fris en met een open blik aan de slag. Iets moois willen maken. Dat enthousiasme hè. De puurheid, de beleving,— het plezier

ontwerp een vloer voor de barruimte in de Water Cube, het Olympisch zwembad in Beijing. De gevel van het zwembad — een giga doos met muren van 3.000 hightech lichtgevende plastic ETFE 'bubbles' — moest harmoniëren met de vloer. In opdracht van BayerMaterialScience is 550 vierkante meter Bolid-top® Bubblebar in het zwembad verwerkt. "Maar voor het zover was, is de Chinese architect eindeloos in de weer geweest, in het Bolidroom.

Met 50 monsters stapte hij het vliegtuig in naar Beijing. Eén van die 50 is het geworden. Bol had bedongen

meer dan honderd Chinezen voor zich, blazend over de vloer. De vloer werd drooggemaakt ('hele gebouw op 80 graden Celsius!') en geëgaliseerd. En toen dat klaar was kon Bolidt gaan 'vloeiën'.

Berlijn

Bolidt gaat de wereld over. No Limits! In Berlijn is de renovatie van de beroemde Staats Bibliotheek, aan Unter den Linden, in volle gang. Het prestigieuze gebouw (1903-1914), van architect Ernst von Ihne, is vol-

Vloer geeft *sfeer* en is drager van *identiteit*

ook en de lol: we gaan er voor! Zo kom je tot bijzondere prestaties. Ook hier in de Bolidroom." En — voegt Bol nog toe: "Hou welstand nog even buiten de deur. En de regelgeving. Geen restricties, anders wordt het weer allemaal RAL." In de Bolidroom werkt Saskia Woudenberg met binnen- en buitenlandse architecten. Recent stond de Chinese architect Jiwei Li op de stoep in Hendrik Ido Ambacht. Zijn opdracht:

dat hij met zijn eigen team de vloer zou aanbrengen." Even dreigde een kink in de kabel. "De ondergrond was niet goed: te zacht, oneffen en te vochtig. De Chinezen stelden zich op het standpunt dat er prima op gewerkt kon worden." Bol dirigeerde zijn mensen naar het vliegtuig. "We doen het goed of we doen het niet!" Maar de Chinese opdrachtgever ging uiteindelijk overstap. De vloer werd droog geblazen — nog ziet Bol de

ledig gestript. Alleen het casco is behouden. 20.000 vierkante meter vloer moest worden vernieuwd. Aan Bolidt de vraag om hoe dat te doen. Het betreft vloeren op verschillende locaties in het gebouw: leeszalen, kantoren, gangen, archiefruimten. Veelal geconditioneerde ruimten, met als belangrijke parameters brandvertraging en geluiddemping (gering afstralingsgeluid). Daarnaast wilde de renovatiearchitect,

prof. H.G. Merz, een vloerdesign dat contrasteerde met de monumentale detailleringen en decoraties. In de Bolidroom is door de Duitsers 'gesampled' en een design gemaakt (wolkenpatroon) dat voldeed aan de eisen van architect en opdrachtgever, Stiftung Preussischer Kulturbesitz. Decoratief, vlamvertragend, geluiddempend. Een vloer op basis van Bolidtop Fifty-Fifty Combi, een 4-5 millimeter dik naadloos systeem van twee componenten taai-elastische en reukarme kunstharzen.

Cross overs

Lüchinger, na zijn vertrek bij EEA, niet alleen actief als architect maar ook docent aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam, ontwierp bruggen. Met Rob Nijssen, ABT, trok hij aandacht met een glazen brug over de Hoofdvaart in de Haarlemmermeer. Een hoofdconstructie van 36 glazen platen van 36 centimeter dikte, met daarop een dek van honderden glazen ribben. In 2008 ontwierp hij in opdracht van de gemeente Haarlemmermeer een brug met twee uitkragende brugdelen die elkaar net niet raken. In tegenstelling tot het brugdek van zijn eerste brug (alleen glas) is de het dek van de tweede brug een combinatie van meerdere materialen. Natuursteen

stroken met gelaagd hardglazen strips en messing belijning. 's Nachts wordt de brug aangelicht door spots in de landhoofden. De glazen strips lichten dan op. Het effect is dat van een tapijt van stroken graniet in diverse tinten. Een collage van materialen die ook functioneel is. De brug is bedoeld voor voetgangers en fietsers, de markering voor deze twee gebruikersgroepen is in de compositie meegenomen. Het zijn dit soort oplossingen die Bol mateloos fascineren. Je ziet hem denken: kan dat ook in onze vloeren? Ja dus. "Met verlichting in vloeren — om maar iets te noemen — zijn we al heel ver. Doorlopende Leds in atletiekbanen om het tempo aan te geven. We verwerken nu Leds in de vloeren van een privékliniek in Duitsland. Om in noodsituaties mensen veilig uit het gebouw te

Brugdek Haarlemmermeer.

1. Faculteitsgebouw biomedisch cluster Universiteit Utrecht.
2. Restaurant TU Eindhoven.
3. Bubblebar Water Cube, Olympisch zwembad Beijing.
4. Collagevloer met fotoprint.
5. Vloer met verlichting.

loodsen. In vliegtuigen zit de noodverlichting toch ook in de vloer!" Bol vervolgt: "Collages zoals dat brugdek van Joris. Prachtig. Er ligt een enorme ambitie aan ten grondslag. De wil om alles uit de kast te halen. Om pure schoonheid te maken." ◀

www.luchinger-architects.nl

www.bolidt.nl

